

عوامل و راه کارهای حفظ و تداوم جبهه حق

رضوان جویلی

اگرچه به شکرانه ایزد متعال در جوامع اسلامی حرکت‌هایی علیه حکومت‌های جور به پا خاسته که بسیار قابل تحسین و خرسندی تمام مسلمین آگاه سراسر جهان است، اما چنانچه عوامل و راه کارهای حفظ و تداوم آن شناسایی و مورد توجه قرار نگیرد، زحمات و تلاش‌ها به نتیجه مطلوب نخواهد رسید.

قرآن کریم در این زمینه راه کارهای زیر را اعلام فرموده است:

۱- خودباوری و استقلال فکری:

یکی از عوامل موفقیت مسلمانان در مسیری که خدا تعیین نموده، خودباوری و استقلال فکری جامعه است. از ویژگی‌های زندگی اجتماعی، نیاز افراد به یکدیگر است. قرآن کریم تصریح دارد که گرچه افراد برای زندگی اجتماعی خود نیازمند کمک به یکدیگر هستند، ولی هرگز نباید از کافران استمداد و استعانت بگیرند. به عبارت دیگر حفظ استقلال سیاسی، رمز پیروزی مسلمانان است.

﴿وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا﴾ خدا هیچ‌گاه برای کافران نسبت به مؤمنین راه تسلط باز نخواهد نمود. (نساء- آیه ۱۴۱)

البته عدم استقلال فرهنگی و فکری بدترین وضعیت برای مسلمانان است. چراکه آن‌ها را زیرسلطه ابرقدرت‌ها قرارداده و یوغ بندگی را به گردن می‌اندازد. قرآن کریم این‌گونه وابستگی را نیز نفی نموده است:

﴿بَلِ اللَّهِ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ﴾ (ای مسلمانان، کافران یار شما نیستند) بلکه خدا یار شماست و او بهترین یاری‌کنندگان است. (آل عمران- آیه ۱۵۰)

و نیز: ﴿ فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا فَحُذَرُوهُمْ وَأَقِمْوهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ ۖ وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وِلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴾ پس از آنان تا در راه خدا هجرت نکنند دوست نگیرید، و اگر مخالفت کردند آنها را در هر کجا یافتید به قتل رسانید و از آنها یاور و دوستی نباید اختیار کنید. (نساء- آیه ۸۹)

علت نفی اطاعت و ولایت کافران این است که پیروی از آنان موجب بازگشت به جاهلیت فکری و کفر اعتقادی خواهد شد، و حال آن که خداوند همواره بر عزت و سربلندی جامعه اسلامی تأکید داشته است و این عزت مؤمنان از جانب خدا به آنان ارزانی شده است. وابستگی به اجانب موجب هتک حرمت، خفت و خواری مسلمانان است.

﴿ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ ﴾ (منافقون- آیه ۸)

قرآن در توبیخ آنان که عزت و سربلندی خود را در سایه اغیار می دانند، می فرماید:

﴿ أَيَتَّبِعُونَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴾ آنان که کافران را دوست خود برگزیدند، آیا عزت را نزد آنان طلب می کنند؟ آنان بدانند این اشتباهی فاحش است. (نساء- آیه ۱۳۹)

بادقت در آیات موردنظر، می توان گفت کسانی که حاکمیت ابرقدرت‌ها و ریزه‌خواران آنها را برهم زده و علیه آنان قیام نموده‌اند، عزت نفس را به دست آورده و همین باور، باعث تداوم قیام و نابودی حکومت ظالمان خواهد گردید.

۲- اتحاد و وحدت:

اتحاد و انسجام افراد جامعه عامل صعود، و اختلاف، سهمگین‌ترین سبب انحطاط و سقوط جامعه است؛ به همین دلیل اسلام در دعوت افراد به هردو موضوع بسیار تأکید ورزیده است و اتحاد را مایه اعتلا، عزت و شکوفایی جامعه، و اختلاف و تفرقه را موجب خذلان و خفت می‌داند. قرآن کریم در اهمیت وحدت اسلامی بین گروه‌های مختلف می‌فرماید:

﴿ وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ ﴾ - (نساء- آیه ۷۵)

این آیه بدون هیچ قیدی بر لزوم دفاع از مستضعفین و کسانی که تحت ظلم حاکمان جور هستند، تأکید می- نماید، هم‌چنان که در این مسیر وحدت با سایر ادیان را نیز مورد تأکید قرار داده‌است.

﴿ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ ﴾ بگو ای اهل کتاب بیایید کلمه بین ما و شما یکی باشد به این که جز خدا را نپرستیم و چیزی با او شریک قرار ندهیم و کسی را به‌جز خدا ارباب نگیریم. (آل عمران- آیه ۶۴)

این اصل، علاوه بر تذکر وحدت میان موحدان، عدم تبعیت از طاغوت را نتیجه و هدف این یک‌پارچگی برمی- شمرد.

دفاع مسلمانان از کلیساها و دفاع مسیحیان از مساجد نمونه بارز این همکاری الهی و مبتنی بر توحید است.

با نگاه به انقلاب‌های اخیر و نقش وحدت در آن‌ها می‌توان ادعان داشت که تداوم و تکمیل این حرکت‌ها فقط در سایه حفظ انسجام ملت‌ها و تحقق امنیت مبتنی بر رضایت و وحدت به‌نتیجه خواهد رسید.

بنابراین افراد جامعه با سلیق گوناگون و افکار مختلف می‌توانند بدون نزاع و کشمکش هنگام احساس خطر از جانب دشمنان داخلی و خارجی، با اتحاد و هم‌دلی و بدون توجه به اختلافات در جهت رفع خطرات اعم از فرهنگی و سیاسی و نظامی بکوشند تا چشم طمع از کشورشان برداشته شود.

۳- امت ابراهیمی:

امتی می‌تواند همواره بیدار و هوشیار بماند که خود را امت ابراهیمی دانسته و دغدغه زدودن زنگار فساد و تباهی و برچیدن بساط خودکامگی و انحطاط در جهان را داشته باشد.

همچنان که حضرت ابراهیم علیه السلام برای داشتن چنین امت آگاه و بیدار، از خداوند متعال چنین درخواست می نماید:

﴿ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ ﴾ پروردگارا ما را تسلیم خود گردان و از نسل ما امتی

که فرمان بردار تو باشند، پدید آور. (بقره- آیه ۱۲۸)

رهبر معظم انقلاب، رمز شکست ناپذیری نظام را اتکا به مردم می داند: "این چیز مهمی است. اتکای به مردم هم آسان به دست نمی آید و همه جا حاصل نمی شود".

از بیان رهبر معظم انقلاب برمی آید که بیداری ملت نتیجه تلاش های گوناگون و سختی است که به راحتی حاصل نمی گردد و باید این سرمایه جهت بیداری و پویایی جامعه اسلامی همواره حفظ و حراست شود.

۴- اطاعت از رهبر الهی:

یکی دیگر از عوامل و راه کارهای تداوم و بقای جبهه حق علیه باطل، وجود رهبری الهی، بیدار و کارآمد است. با داشتن این نعمت الهی جامعه همواره پویا و هوشیار در صحنه خواهد درخشید. وجود ولی امر در برقراری نظم و اجرای قوانین اسلامی ضروری است؛ چراکه مردم را به راه راست هدایت می کند و بدعت های ملحدین و معاندین را برملا می سازد، نقشه های دشمنان داخلی و خارجی را خنثی نموده و به این ترتیب جامعه را به آرمان های اصلی دین و سعادت مردم رهنمون می کند.

وجود رهبر، جامعه را از هرج و مرج و اختلافات دور می کند و در سایه اوامر و دستورات رهبر وحدت و یک پارچگی در بین افراد گسترش می یابد. این همان حرکت به سوی کمال مطلق است که تعطیل ناپذیر می باشد.

بدون شک جامعه ای که حاکم و رهبری قوی در رأس آن باشد می تواند همواره بیدار و هوشیار و شکوفا عمل نماید.

مجد و عظمت مسلمانان صدر اسلام از زمانی آغاز شد که پیامبر اسلام (ص) در مدینه به تأسیس حکومت دست زد و ولایت و سرپرستی آنان را در مقام عمل و اقامه‌ی تعالیم دین برعهده گرفت.

قرآن کریم ملاک‌های اطاعت از رهبری را به وضوح فرموده است:

۱- حق‌گرایی:

قرآن کریم یکی از ملاک‌های اطاعت از رهبری را حق‌گرایی می‌داند:

﴿ وَاتَّبَعِ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ﴾ ابراهیم (ع) را پیروی کن چراکه او حنیف و حق‌گراست. (نساء- آیه ۱۲۵)

۲- عقل:

خردورزی و عقل‌گرایی نیز یکی دیگر از ملاک‌های تبعیت از رهبر الهی است.

﴿ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴾ وقتی به آن‌ها گفته می‌شود که از آن‌چه خداوند نازل کرده است تبعیت کنید، گفتند: بلکه ما بر آن‌چه که با پدرانمان انس داریم را تبعیت می‌کنیم. آیا اگر پدرانشان عقل نداشتند باز هم از آن‌ها پیروی می‌کردند؟ و لذا آن‌ها هدایت نمی‌شوند.

از این آیه پیداست که ملاک تبعیت و اطاعت، داشتن عقلی سلیم است تا بتواند در بحران‌ها و جدال حق و باطل، به‌درستی حق را تشخیص داده، خود و پیروان را به‌آن‌سو سوق دهد.

۳- علم:

رهبر انقلاب و جامعه باید فردی علیم و دانا باشد تا بتواند با آگاهی، همواره هدایت جامعه را به‌درستی راهنما گردد و هنگام خطرات داخلی و خارجی با علم و آگاهی تصمیم‌گیری نماید و جامعه را به‌سوی حق و حقیقت پیش ببرد. قرآن کریم دلیل تبعیت از حضرت ابراهیم (ع) را چنین می‌فرماید:

﴿ يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ﴾

ای پدر! دانشی برای من آمده که برای تو نیامده است؛ بنابراین از من پیروی کن تا تو را به راه راست هدایت کنم.

۴- هدایت‌گری:

فردی می‌تواند عنان حکومت اسلامی را در دست بگیرد که توان و قدرت هدایت‌گری جامعه را داشته باشد و مردم بتوانند او را ملاک و معیار برای اهداف خود قرار دهند. قرآن کریم به این صفت رهبری چنین اشاره نموده است:

﴿ أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ يُتَّبَعَ أَمْ مَنْ لَا يَهْدِي إِلَّا أَنْ يُهْدَىٰ ۗ فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴾ آیا آن که به راه حق

هدایت می‌کند سزاوارتر به پیروی است یا آن که خود هدایت نیابد؛ مگر آن که هدایتش کنند؟ پس شما مشرکان را چه شده است چگونه قضاوت می‌کنید؟ (یونس، آیه ۳۵)

با این توصیفات اگر جامعه اسلامی از اطاعت رهبر الهی دست بردارد، باید منتظر سلطه و نفوذ اجانب باشد؛ چراکه دشمن همواره از آب گل‌آلود ماهی خواهد گرفت. امام صادق (ع) در این ارتباط می‌فرماید:

«إذا نقضوا العهد سلط الله عليهم عدوهم» (کلینی، اصول کافی، ج ۲، ص ۳۷۴، ح ۲، باب عقوبات المعاصی) اگر پیمان‌شکنی بکنند، خدا دشمنانشان را بر آنها مسلط می‌کند.

بدین ترتیب جامعه بیدار اسلامی باید با هوشیاری و آگاهی توان تشخیص رهبری الهی و کارآمد را برای جامعه خود داشته باشد تا با اطاعت از فرامین به حق او همواره پویا و بیدار باقی بماند.

۵- حضور و استقامت:

هیچ جامعه‌ای بدون تحمل مشکلات، به رشد و تعالی نمی‌رسد. از این‌رو خداوند یکی از عوامل مهم استقرار و پیشرفت جامعه را پایداری افراد در برابر سختی‌ها و ناملایمات می‌داند.

زمان رسول خدا (ص) چه بسا در جنگ‌ها بسیاری از مسلمانان به شهادت می‌رسیدند و مؤمنان به سختی و تعب می‌افتادند، اما مقاومت می‌کردند و تسلیم دشمنان نمی‌شدند.

﴿وَكَايِنٌ مِنْ نَبِيِّ قَاتَلَ مَعَهُ رِبِّيُونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ﴾ چه بسیار رخ داده که پیغمبری جمعیت بسیار از پیروانش همراه او جنگیدند و با این حال، اهل ایمان با سختی‌هایی که در راه خدا به آن‌ها رسید هرگز بیمناک و زبون نشدند و خداوند استقامت کنندگان را دوست دارد.

در تعالیم و حیانی شرط پیشرفت نظام اجتماعی، ایستادگی است. درحقیقت مسبب بالندگی، پایداری است. از همین‌رو خداوند جامعه اسلامی را به آن امر می‌فرماید:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هرگاه با فوجی از دشمن مقابل شدید پایداری کنید و خدا را پیوسته یادآور باشید تا رستگار گردید. (انفال - آیه ۴۵)

قرآن کریم یکی از عوامل رستگاری و پیروزی نهایی را استقامت و پایداری، توأم با یاد و ذکر خدا می‌داند.

امام خمینی به مسئله مهم حضور در صحنه همواره تأکید داشتند از آن جمله که: "ما ندیدیم در تاریخ کسی گفته باشد که رسول اکرم (ص) و امیرمؤمنان (ع) درجایی از صحنه کناره‌گیری کنند و در مسجد بنشینند و ذکر بگویند، بلکه به‌عکس در همه‌جا حضور داشتند و در صحنه بودند" (صحیفه نور، ج ۱۷، ص ۱۰۷).

قیام مردم نقطه عطف انقلاب‌های مطرح در جهان است و اما اگر انقلابیون از رسیدن به اهداف والای خود ناامید گردند و یا بر اثر تبلیغات مغرضان و قدرت‌طلبان از شور انقلابی خویش بکاهند و گرفتار سستی و ضعف گردند؛ چنین نهضتی هرگز قرین موفقیت نخواهد بود (جوادی آملی، جامعه در قرآن، ص ۳۵۴).

۶- امر به معروف و نهی از منکر:

یکی از اساسی‌ترین عوامل تداوم بیداری اسلامی احساس مسئولیت تمام اقشار و حس برادری و اخوت نسبت به- یک‌دیگر در جهت اعتلای جامعه‌ای برین می‌باشد که این احساس مسئولیت در اسلام "امر به معروف و نهی از منکر" نامیده شده است. جامعه بیدار همواره به این اصل پای‌بند و عامل است؛ چراکه اگر این اصل رافراموش کند، حیات و بقایش رو به انحطاط نهاده و شکوفایی خود را از دست می‌دهد؛ زیرا ترک این واجب الهی، ضعف نفس و به تدریج، مایه ضعف اراده و عمل می‌گردد .

﴿وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ﴾ مردان و زنان مؤمن همه یاور و دوستدار یک‌دیگرند. خلق را به کار نیکو وادار و از کار زشت منع می‌کنند. (توبه، آیه ۷۱)

حضرت علی (ع) در مورد ترک این فریضه الهی این‌گونه هشدار می‌دهند: "اگر این دو فریضه ترک شود، به تدریج صالحان مست قدرت می‌شوند و شریران برمسند قدرت می‌نشینند و ظالمان احساس خطر نمی‌کنند؛ آن‌گاه است که دعای نیکان هم مستجاب نمی‌گردد" (نهج البلاغه فیض الاسلام، نامه ۴۷).

لذا هرگاه در جامعه اسلامی امر به معروف و نهی از منکر کم‌رنگ شود، زمینه برای سقوط انقلاب و بر باد دادن زحمات انقلابیون فراهم خواهد شد؛ بدین ترتیب چشم طمع اغیار روشن شده و به راحتی با ترفندهای متنوع بار دیگر بر جامعه اسلامی مسلط خواهند شد.

امام صادق علیه السلام نیز می‌فرماید "لا تتركوا الامر بالمعروف والنهي عن المنكر فيولى الله اموركم شراركم" (مجلسی، بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۴۰۷، ح ۳۶). امر به معروف و نهی از منکر را ترک ننمایید؛ چراکه سرپرست کارهایتان اشرار خواهند شد.

۷- یادآوری ایام الله:

قرآن کریم امت اسلامی را به مسئله یادآوری در موارد مختلف دعوت می‌فرماید و به مردم هشدار می‌دهد تا دوره سختی‌ها و فشارهای طاغوت را از یاد نبرند.

﴿وَاذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ﴾ به یاد آورید زمانی را که شما در زمین افرادی ضعیف بودید.
(انفال - آیه ۲۶)

علامه طباطبایی در ذیل آیه می‌فرماید: گرچه این آیه در زمان ظهور اسلام بوده است، اما می‌توانیم آن را به تمام امت اسلامی در تمام زمان‌ها سوق دهیم (طباطبایی، تفسیرالمیزان، ج ۹، ص ۶۸۹).

قرآن در جای دیگر خطاب به قوم بنی‌اسرائیل نعمت‌ها را یادآور می‌شود:

﴿يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ﴾ ای بنی‌اسرائیل نعمت‌هایی را که به شما ارزانی داشتیم، به‌خاطر بیاورید و نیز به‌یاد بیاورید که من، شما را بر جهانیان برتری بخشیدم (بقره - آیه ۴۷)

آیت‌الله مکارم شیرازی در ذیل این آیه می‌فرماید: این نعمت‌ها دامنه گسترده‌ای دارد، از نعمت هدایت و ایمان گرفته تا رهایی از چنگال فرعونیان و بازیافتن عظمت و استقلال، همه را شامل می‌شود و سپس از میان این نعمت‌ها به نعمت فضیلت و برتری یافتن بر مردم زمان خود که ترکیبی از نعمت‌های مختلف است، اشاره می‌کند: " و انی فضلتم علی العالمین " به‌درستی که من شما را بر تمام جهانیان برتری دادم (مکارم شیرازی، تفسیرنمونه، ج ۱، ص ۲۲۰)

در قرآن کریم «ایام» به «الله» نسبت داده شده است. نخست در سوره ابراهیم آیه ۵ ﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكِّرْهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ﴾ ما موسی را با آیات خود فرستادیم و دستور دادیم قوم خود را از ظلمات به نور بیرون آر، و ایام خدا را به آن‌ها متذکر شو.

درحقیقت یکی از مأموریت‌های الهی به حضرت موسی علیه‌السلام یادآوری ایام الله است.

دوم در سوره جاثیه آیه ۱۴ می‌فرماید: ﴿قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ﴾

بدون تردید در این گونه اضافات رمز و رازی نهفته است.

مفسرین بزرگ در مورد ایام الله نظرات مختلفی دارند: بعضی گفته اند؛ اشاره به روزهایی است که خداوند اقوام سرکش را به زنجیر عذاب می کشد و طاغوت ها را با یک فرمان نابود می کند.

آیت الله مکارم شیرازی معتقد است که ایام الله را نمی توان محدود ساخت. ایام الله تمام روزهای دارای عظمت در تاریخ زندگی بشر است. هر روز که یکی از فرمان های خدا در آن چنان درخشیده که بقیه امور را تحت الشعاع خود قرار داده، از ایام الله است. هر روز که فصل تازه ای در زندگی انسان ها گشوده و درس عبرتی به آن ها داده و ظهور و قیام پیامبری در آن بوده یا طاغوت و فرعون گردن کشی در آن به قعر دره نیستی فرستاده شده، خلاصه هر روز که حق و عدالتی برپاشده و ظلم و بدعتی خاموش گشته، همه آن ها از ایام الله است. (مکارم شیرازی، تفسیر نمونه، ج ۱۰، ص ۲۷۲)

ملت های اسلامی گاه بر اثر مرور زمان و طولانی شدن مبارزات و فشار طاغوتیان، دچار نخوت و سستی شده و کم-کم فراموش می کنند که در زمان طاغوت چه مصیبت ها و سختی ها و شکنجه ها و کشتارها صورت گرفت.

قرآن کریم در این زمینه می فرماید:

﴿وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ لِقَوْمِهِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ أَنْجَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ وَيُدَّبِحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ ۗ وَفِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ﴾ و به خاطر بیاور هنگامی را که موسی به قومش گفت نعمت خدا را برخورد به یاد داشته باشید، زمانی که شما را از چنگال آل فرعون رهایی بخشید، همانا که شما را به بدترین وجه عذاب می کردند و پسرانتان را سر می بریدند و زنانتان را زنده می گذاشتند و در این، آزمایش بزرگی از طرف پروردگارتان بود (ابراهیم - آیه ۶).

این یادآوری نه تنها در مورد بنی اسرائیل، بلکه در مورد همه اقوام و ملت ها برای رسیدن به آزادی و استقلال و کوتاه شدن دست طاغوت ها است.

در احادیث اسلامی، "ایام‌الله" به‌روزهای مختلف تفسیر شده است، از جمله در تفسیر علی بن ابراهیم آمده که ایام‌الله سه روز است: روز قیام حضرت مهدی (عج)، روز مرگ و روز رستاخیز. در حدیث دیگری از پیامبر اکرم (ص) می‌خوانیم: "ایام‌الله نعمائه، و بلائه ببلائه سبحانه" ایام‌الله روزهای نعمت‌های او، و آزمایش‌های او به‌وسیله بلاها است.. (مکارم شیرازی، تفسیرنمونه، ج ۱۰، ص ۲۴۷).

۸- جلوگیری از نفوذ منحرفین:

از بزرگ‌ترین تهدیدها و خطرات جبهه حق، نفوذ افراد منحرف در امور مهم و تصمیم‌گیر کشور است. اگر مردم پس از غلبه بر طاغوت، وظیفه خود را پایان یافته بدانند و برای تحقق بخشی اهداف قیام با دستگاه حاکم‌ی انقلابی هم‌دلی و همکاری نکنند، نه تنها انقلاب از دست‌یابی به‌اهداف خود محروم خواهد شد، بلکه زمینه قدرت یافتن فرصت‌طلبان، عوام فریبان، منافقان و خائنان مهیا گشته و رفته رفته اوضاع و احوال سابق، و بلکه بدتر از آن فراهم خواهد شد.

جبهه حق در عالم اسلام باید بداند؛ مادام که بینش‌ها و ارزش‌های صحیح و الهی خود را از دست نداده، خود را باور کرده و در صحنه حضور فعال دارد، از رهبری الهی اطاعت می‌کند، اتحاد و وحدت دارد، هوشیارانه توطئه‌های دشمن را شناسایی و خنثی می‌نماید و مشکلات گذشته را یادآور است و راه‌های نفوذ را بر دشمن می‌بندد؛ شکست ناپذیر است؛ چرا که این‌ها از عوامل کارآمد در جهت استقامت و تداوم جبهه حق به‌شمار می‌آید.